

Zmena financovania MŠ od 1.1.2025 (24.10.2024)

Na úvod

- **Nemenia sa zriad'ovateľské kompetencie obcí**
- **Nemení sa postavenie obcí voči materským školám bez právnej subjektivity (obec = zamestnávateľ)**
- **Nemení sa postavenie starostu/primátora vo veciach vymenovania a odvolania riaditeľa MŠ z funkcie**
- **Nemení sa postavenie starostu/primátora voči rade školy**
- **Mení sa financovanie od 1.1.2025**
- **Zmena sa týka všetkých MŠ zaradených v sieti škôl a ŠZ SR – bez ohľadu na ich zriad'ovateľa a právnu formu**

Financovanie MŠ

- **Financovanie do 31.12.2024**
 - z vlastných, najmä daňových príjmov (originálne kompetencie obcí)
- **Financovanie od 1.1.2025**
 - zo ŠR z RK MŠVVaM SR
 - vyplýva z POO a PVV.

POO (K6, R1): *„Zaviest' normatívne financovanie MŠ založené na štandardizovaných ročných normatívoch pre zamestnancov a prevádzkové náklady, ktoré majú pokryť skutočné náklady na zamestnancov a prevádzkové náklady MŠ.“*

PVV: *„Vláda zavedie normatívne financovanie MŠ. Súčasťou zmeny financovania bude zavedenie predpokladov na rozvoj moderného systému vzdelávania a starostlivosti v rannom detstve vrátane stanovenia štandardov kvality a zjednotenia vzdelávacích programov.“*

Legislatívne normy, ktorých sa dotkne zmena financovania MŠ :

- **zákon č. 597/2003 Z. z.**
- **zákon č. 596/2003 Z. z.**
- **zákon č. 245/2008 Z. z.**
- **zákon č. 564/2004 Z. z.**
- **nariadenie vlády č. 630/2008 Z. z.**
- **nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z.**

Zákon č. 597/2003 Z. z.

- v zákone sa navrhuje normatívny systém financovania MŠ založený na princípe pridelovania **normatívnych príspevkov** vypočítaných na základe mzdového a prevádzkového normatívu rovnako ako pri ZŠ
- zriaďovatelia budú môcť časť mzdového normatívu a časť prevádzkového normatívu prerozdeľovať medzi MŠ, ak ich majú viac
- uvažujeme s aplikáciou inštitútu dohodovacieho konania a garantovaného minima
- upravený bude §7a – zber údajov potrebných pre rozdeľovanie DPFO
- zo zákona vypadne príspevok štátu na deti v PPV a deti v HN
- do zákona sa navrhuje pridať príspevok pre deti v MŠ na aktivity súvisiace s výchovno- vzdelávacím procesom (ŠvP, LK, plavecké kurzy...)

Financovanie MŠ zo ŠR – už nie z DPFO

Zdroje financovania MŠ budú:

- štátny rozpočet
- prostriedky z rozpočtov obcí a samosprávnych krajov
- prostriedky od iných FO a PO za nájom priestorov a zariadení, keď sa nevyužívajú na výchovno-vzdelávací proces
- zisk z podnikateľskej činnosti,
- príspevky od rodičov na čiastočnú úhradu nákladov na výchovu a vzdelávanie,
- príspevky a dary,
- iné zdroje

Finančné prostriedky zo ŠR sa budú používať na financovanie nákladov na:

- mzdy a platy vrátane poistného na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, príspevku na doplnkové dôchodkové sporenie,
- prevádzku,
- modernizáciu učebných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a kompenzačných pomôcok a
- riešenie havarijných situácií

V kapitole ministerstva školstva sa budú rozpočtovať finančné prostriedky na:

- výchovno-vzdelávací proces a prevádzku MŠ,
- príspevok na dopravu,
- príspevok na špecifiká,
- **príspevok na súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu MŠ** (*výlety, exkurzie, ŠVP, LK, plavecké kurzy...-§28 ods. 16 školského zákona*),
- riešenie havarijných situácií,
- rozvojové projekty,
- príspevok na podporné opatrenie vo výchove a vzdelávaní,
- odchodné,
- úhradu nákladov súvisiacich so starostlivosťou o pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca školy na úhradu vakcíny proti chrípke a vakcíny proti hepatitíde typu A a B,
- dohodovacie konanie,
- Kapitálové výdavky pre štátne MŠ,
- tvorbu a vydávanie edukačných publikácií financovaných ministerstvom školstva a tvorbu a vydávanie metodických pomôcok,

Finančné toky a rozpis FP

- **Finančné prostriedky sa budú poskytovať** zriaďovateľovi z kapitoly ministerstva prostredníctvom RUŠS podľa sídla zriaďovateľa v objeme určenom ministerstvom.
- **Finančné prostriedky** z kapitoly ministerstva poskytnuté zriaďovateľom **bude možné použiť** len na účely ustanovené týmto zákonom.
- **Rozpis finančných prostriedkov** z kapitoly ministerstva zriaďovateľom verejných MŠ na kalendárny rok bude vychádzať z normatívne určených objemov finančných prostriedkov určených pre verejné MŠ v pôsobnosti zriaďovateľa
- **Normatívny príspevok pre verejnú MŠ na kalendárny rok** sa bude skladať z normatívneho príspevku pre verejnú MŠ na bežný školský rok a normatívneho príspevku pre verejnú MŠ na nový školský rok.
- **Normatív na dieťa verejnej MŠ** bude súčtom mzdového normatívu a prevádzkového normatívu.

Normatív na dieťa MŠ

- **Mzdový normatív na dieťa verejnej MŠ vyjadruje** osobné náklady zamestnancov, ktorí zabezpečujú výchovno-vzdelávací proces a prevádzku školy, pripadajúce na 1 dieťa.
- **Mzdový normatív na dieťa verejnej MŠ sa bude určovať v závislosti od:**
 - *veľkosti MŠ,*
 - *organizácie výchovy a vzdelávania,*
 - *personálnej náročnosti,*
 - *zaradenia pedagogických zamestnancov do platových tried a*
 - *dĺžky praxe pedagogických zamestnancov.*
- **Prevádzkový normatív na dieťa verejnej MŠ bude vyjadrovať prevádzkové náklady pripadajúce na jedno dieťa.**
- **Prevádzkový normatív na dieťa verejnej MŠ sa bude určovať v závislosti od:**
 - *veľkosti verejnej materskej školy,*
 - *organizácie výchovy a vzdelávania,*
 - *ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu a teplotných podmienok v mieste verejnej materskej školy*

Odchodné

- Ministerstvo školstva prostredníctvom RUŠS poskytne z kapitoly ministerstva na žiadosť zriaďovateľa MŠ podanej regionálnemu úradu v priebehu kalendárneho roka **finančné prostriedky na odchodné v sume dvojnásobku priemerného mesačného zárobku zamestnanca pri prvom skončení pracovného pomeru po nadobudnutí nároku** podľa zákona č. 138/2019 Z. z.

Prechodné ustanovenia, ktoré by mali byť účinné od 15. novembra 2024

- Ministerstvo pri určovaní objemu FP na rok 2025 pre financovanie MŠ použije údaje, ktoré zriaďovateľ MŠ oznámi ministerstvu do 29. novembra 2024 spôsobom, ktorý ministerstvo určí do 19. novembra 2024.
- **Ak zriaďovateľ MŠ oznámil údaje podľa odseku 1 ministerstvu do 14. novembra 2024 rovnako, ako podľa odseku 1, ministerstvo použije tieto údaje.**
- Poskytnutie nesprávnych údajov pre potreby financovania MŠ na rok 2025 alebo ich neposkytnutie v lehote podľa odseku 1 sa považuje na účel ukladania pokuty za poskytnutie nesprávnych údajov do Centrálného registra detí, žiakov a poslucháčov alebo ich neposkytnutie v určenej lehote.
- Pri financovaní škôl a školských zariadení sa do 31. decembra 2024 postupuje podľa predpisov účinných do 14. novembra 2024.
- **Pri určovaní garantovaného minima na rok 2025** pre zriaďovateľov verejných MŠ sa pri určení objemu FP na bežné výdavky vychádza zo skutočne vynaložených nákladov zriaďovateľa na bežné výdavky MŠ v roku 2023 a počtu detí MŠ podľa stavu k 15. septembru 2022.
- **Zákon má nadobudnúť účinnosť 15. novembra 2024**

Zákon č. 596/2003 Z. z.

- **v zákone budú upravené prenesené a originálne kompetencie samospráv tak, že MŠ budú považované za prenesené kompetencie,**
- **v tejto súvislosti budú upravené aktuálne ustanovenia, ktoré riešia financovanie originálnych kompetencií,**
- **zo zákona vypadnú ustanovenia riešiace „stransparentnenie financovania MŠ“**

Zákon č. 245/2008 Z. z.

- v zákone navrhujeme úpravu časti vyberania príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov na výchovu a vzdelávanie detí v MŠ – **účinnosť od 1.1.2027**
- navrhujeme, aby samosprávy mohli vo VZN určiť výšku príspevku, ktorý platia rodičia, ale len v prípade, ak priemerná mzda v okrese, v ktorom sídli MŠ je vo vzťahu k priemernej mzde v národnom hospodárstve v konkrétnom pomere – návrh:
- *Výšku mesačného príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu výdavkov MŠ môže určiť orgán miestnej štátnej správy v školstve, ktorý je jej zriaďovateľom alebo ústredný orgán štátnej správy, ktorý je jej zriaďovateľom. Príspevok sa určuje mesačne jednotnou sumou pre všetky deti prijaté do MŠ. Orgán miestnej štátnej správy v školstve môže príspevok určiť najviac sumou neprevyšujúcou 15 % sumy životného minima pre jedno nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu.29) Tento príspevok sa uhrádza vopred do desiateho dňa v kalendárnom mesiaci.*
- *Výšku mesačného príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu výdavkov MŠ zriadenej obcou alebo VUC môže určiť zriaďovateľ. Ak zriaďovateľ určí príspevok, jeho výšku určí VZN jednotnou sumou pre všetky deti prijaté do MŠ najviac sumou neprevyšujúcou rozdiel priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v okrese, v ktorom má MŠ sídlo, zistenej Štatistickým úradom SR a priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca SR zistenej za rovnaké obdobie štatistickým úradom. Tento príspevok sa uhrádza vopred do desiateho dňa v kalendárnom mesiaci*

Zákon č. 564/2004 Z. z.

- v zákone je upravený podiel obcí z DPFO podľa kvantifikácie uvedenej v doložke vplyvov.
- 70 %-tný podiel z DPFO pre obce bude znížený na **55,1%**.

70% - 55,1% = 14,9 % z toho:

13,9 % (559 mil materské školy)

1,0 % predstavuje premietnutie konsolidačných opatrení vo vzťahu k DPFO za účelom konsolidácie verejných financií

	pôvodný podiel	návrh po znížení FP o MŠ	FINAL- po znížení FP o MŠ+ konsolidačné opatrenia
obce	70%	56,1%	55,1%
VÚC	30%	30,0%	29,5%
štát	0%	13,9%	15,4%
SPOLU	100%	100,0%	100,0%

Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z.

v NV:

- **v prílohe č. 3 vypadnú riadky týkajúce sa MŠ a poradenských zariadení**
- **v prílohe č. 3 bude doplnený riadok týkajúci sa školského stravovania detí v MŠ**
- **odstránená bude tabuľka č. 2 v prílohe č. 3**
- **v prílohe č. 4 bude upravený vzorec na výpočet podielu DPFO pre jednotlivé obce tak, aby zohľadňoval aktualizovanú prílohu č. 3**
- **V NV budú upravené aj % váhy jednotlivých kritérií**

Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z.

- v prílohe č. 3 budú vypustené riadky týkajúce sa MŠ a poradenských zariadení

Index	Subjekt indexu	Koeficient
3	Dieťa materskej školy	27,3
4	Dieťa so švvp materskej školy	29,2
5	Dieťa materskej školy pre deti so švvp	68,2
6	Dieťa materskej školy pri zdravotníckom zariadení	40,9
18	Dieťa v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie	1,5
19	Dieťa v centre špeciálnopedagogického poradenstva	3

Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z.- Príloha č.3

Index j	Subjekt indexu	Koeficient
1	Žiak základnej umeleckej školy v individuálnej forme vzdelávania	14,7
2	Žiak základnej umeleckej školy v skupinovej forme vzdelávania	4,8
3	Dieťa v školskom klube detí	6
4	Dieťa v školskom klube detí pri základnej škole pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vrátane internátnych škôl	13,2
5	Dieťa v školskom klube detí pri zdravotníckom zariadení	7,9
6	Potenciálny stravník - dieťa materskej školy, dieťa materskej školy pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	2,5
7	Potenciálny stravník - dieťa materskej školy pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami internátnej	5
8	Potenciálny stravník – žiak základnej školy, základnej školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, stredných škôl (vrátane gymnázia, konzervatória)	1,8
9	Potenciálny stravník – žiak základnej školy internátnej, základnej školy internátnej pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, stredných škôl internátnych (vrátane internátneho gymnázia, internátneho konzervatória)	3,6
10	Poslucháč jazykovej školy	0,5
11	Dieťa školského internátu z materskej školy, základnej školy, strednej školy	15,0
12	Dieťa školského internátu zo školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	75,0
13	Na záujmové vzdelávanie detí v centre voľného času	1,1
14	Dieťa v reedukačnom centre	117,0
15	Dieťa v liečebno-výchovnom sanatóriu	,0
16	Na správu školských objektov podľa počtu detí materskej školy a základnej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce	17 1,5

Váhy na rozdelenie podielu obcí z DPFO

	Aktuálny stav	Návrh od 1.1.2025
Váhy - kritérium a-počet obyv a nadmor. výška	23%	28,8%
Váhy - kritérium b-počet obyv a veľkostný koef	32%	40,0%
Váhy - kritérium c - školstvo	40%	24,9%
Váhy - kritérium d- obyv 62+	5%	6,3%

Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z.

- **V NV budú upravené % váhy jednotlivých kritérií a,b,c,d:**
- *a) **28,8 %** podľa počtu obyvateľov obce s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka, z toho 57 % prepočítaný koeficientom nadmorskej výšky obce uvedeným v [príl. č. 1](#),*
- *b) **40,0 %** podľa počtu obyvateľov obce s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka prepočítaného koeficientom v závislosti od zaradenia obce do veľkostnej kategórie; veľkostné kategórie obcí a príslušné koeficienty sú uvedené v [prílohe č. 2](#),*
- *c) **24,9 %** podľa počtu žiakov (detí, poslucháčov) škôl a školských zariadení zisteného zberom údajov podľa osobitného predpisu¹⁾ a prepočítaného príslušným koeficientom uvedeným v prílohe č. 3,*
- *d) **6,3 %** podľa počtu obyvateľov obce, ktorí dovърšili vek šesťdesiatdva rokov, s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka.*

Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z.

- **Odstránená bude tabuľka č. 2 v Prílohe č. 3 - Hodnoty, o ktoré sa zvyšujú koeficienty pre materskú školu v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, ak celkový počet detí v materskej škole alebo materských školách zriaďovateľa nepresahuje 25**
- **v Prílohe č. 4 bude upravený vzorec na výpočet podielu DP FO pre jednotlivé obce tak, aby zohľadňoval aktualizovanú prílohu č. 3. Návrh vzorca – časť školstvo:**

$$PD_i = \sum 0,249 \times VD \times [\sum_{j=1}^{16} (c_j \times Z_{ij}) + \sum_{j=1}^{15} (c_j \times Z_{ijm})] / [\sum_{j=1}^{16} (c_j \times Z_j) + \sum_{j=1}^{15} (c_j \times Z_{jm})]$$

Nariadenie vlády č. 630/2008 Z. z.

V nariadení vlády budú upravené podrobnosti financovania MŠ (rovnako ako pri ZŠ) od 1.1. 2025. Návrh je nasledovný:

- MŠ budú dostávať mzdový normatív a prevádzkový normatív
- pri výpočte mzdového normatívu sa bude aplikovať koeficient kvalifikačnej štruktúry
- v prípade jedinej MŠ v obci s menším počtom detí ako 25, bude aplikovaný veľkostný koeficient
- pri výpočte normatívu sa bude zohľadňovať poldenná a celodenná prevádzka MŠ a samostatné koeficienty pre deti so ŠVVP, v individuálnom vzdelávaní, ...
- v prípade prevádzkového normatívu bude aplikované **teplotné pásmo v mieste sídla MŠ**

Princípy ku kvantifikácii dopadu

- Prechod financií z OK do ŠR na základe súčasného stavu príjmov.
- Východisko: Obciam bude v roku 2025 znížený podiel z DPFO o časť príjmov (**559 mil €**) na základe prognózy na očakávané príjmy na MŠ v roku 2025.
- Na financovanie MŠ zostane v ŠR **54,8 mil €** , ktoré dostávali MŠ prostredníctvom príspevku na 5 ročné deti.
- Ministerstvo na financovanie MŠ v roku 2025 získa dodatočné zdroje z MF SR na zvýšené počty detí v MŠ, garantované minimum, na naplnenie záväzkov vyplývajúcich z POO ... V objeme cca **53 mil**.
- Ministerstvo upúšťa od prechodu financovania **ŠKD** pod štát.
- Ministerstvo posúva účinnosť **zmeny vyberania poplatkov** za čiastočnú úhradu nákladov v MŠ **na 1.1.2027** .
- Samosprávy sa zaväzujú v prípade potreby dofinancovať svoje materské školy, čo deklarujú v **Memorande** prijatom s MŠVVaM SR.

Memorandum o spolupráci

Názov: **Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky**

Sídlo: Stromová 1, 813 30 Bratislava

Štatutárny orgán: Tomáš Drucker, minister

(ďalej len „ministerstvo“ alebo „strana memoranda“)

a

Názov: **Združenie miest a obcí Slovenska**

Sídlo: Bezručova 9, 811 09 Bratislava

Štatutárny orgán: Jozef Božik, predseda

(ďalej len „ZMOS“ alebo „strana memoranda“)

Preambula

STRANY MEMORANDA SI S CIEĽOM ZLEPŠENIA DOSTUPNOSTI A ZVÝŠENIA KVALITY ŠKOLSTVA UVEDOMUJÚ dôležitosť reformných krokov v slovenskom školstve realizovaných zmenou financovania materských škôl, ktorá vyplýva z Plánu obnovy a odolnosti SR a Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2023 až 2027,

A PRETO SA ROZHODLI uzatvoriť toto Memorandum o spolupráci (ďalej len „Memorandum“).

I. Účel a predmet Memoranda

- Účelom Memoranda je spolupráca pri transformácii financovania MŠ.
- Transformácia financovania MŠ vyplýva aj z **Plánu obnovy a odolnosti SR** (Komponent 6, reforma 1), podľa ktorého sa očakáva sa, „*že reformou sa zavedie normatívne financovanie materských škôl založené na standardizovaných ročných normatívoch pre zamestnancov a prevádzkové náklady, ktoré majú pokryť skutočné náklady na zamestnancov a prevádzkové náklady materských škôl.*“.
- Podľa míľnikov a cieľov aktualizácie POO SR príslušná „*Právna úprava nadobudne účinnosť 1. 1. 2025.*“.
- Zároveň transformácia financovania MŠ vyplýva aj z **Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2023 až 2027** (kapitola Vzdelávacia politika – systémové opatrenia), podľa ktorého „*V súlade so záväzkami vyplývajúcimi z POO SR vláda zavedie normatívne financovanie materských škôl. Súčasťou zmeny financovania bude zavedenie predpokladov na rozvoj moderného systému vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve vrátane stanovenia štandardov kvality a zjednotenia vzdelávacích programov.*“.
- V záujme naplnenia účelu memoranda sa strany memoranda zaväzujú vyvinúť potrebné úsilie na dosiahnutie účelu tohto memoranda.

II. Úvodné ustanovenia

- **Nový model financovania MŠ bude upravovať zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov, ktorý ministerstvo predložilo do legislatívneho procesu.**
- Strany memoranda sa dohodli, že ministerstvo bude na základe novely finančne zabezpečovať MŠ prostredníctvom **normatívneho financovania, pričom samosprávy dofinancujú svoje individuálne potreby nad rámec nastaveného normatívneho financovania.**
- **Ministerstvo zabezpečí primerané finančné prostriedky v súvislosti s financovaním MŠ na**
 - **navýšenie počtu detí v nadväznosti na právny nárok na miesto v materskej škole,**
 - **garantované minimum v oblasti normatívneho financovania materských škôl,**
 - **zohľadnenie reálnych prevádzkových normatífov vyplývajúcich z požiadavky naplnenia cieľov z POO SR.**
- Strany memoranda sa dohodli, že **podmienky vyberania mesačného príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu výdavkov materskej školy, upravené novelou sa posúvajú o 2 roky, a to k 1. januáru 2027.**
- Strany memoranda sa na základe predchádzajúcich dohôd dohodli, že spolu s modelom nového financovania MŠ od 1. januára 2025 **sa upúšťa od návrhu na normatívne financovanie ŠKD.**

III. Činnosti strán memoranda

- Strany memoranda určia **spoločný expertný tím, ktorého úlohou bude výpočet koeficientu na jedného stravníka materskej školy a spoločne sa dohodnú na jeho výške.** Pre rok 2025 ZMOS navrhuje koeficient na jedného stravníka MŠ vo výške 3.
- Strany memoranda sa dohodli, že **po uplynutí jedného roku, najneskôr do 24 mesiacov od nadobudnutia účinnosti zmeny financovania materských škôl prehodnotia jeho transparentnosť, stabilitu a odolnosť zameranú najmä na**
 - a) kritériá modelu financovania MŠ ako celok, najmä výšku normatívu,*
 - b) možnosť začlenenia ŠKD do normatívneho financovania,*
 - c) možnosť úpravy príspevku zákonných zástupcov na čiastočnú úhradu výdavkov.*
- Strany memoranda sa dohodli, že na účel správneho posúdenia zmien podľa odseku 2 zabezpečia v rozsahu svojich kompetencií **skvalitnenie vykazovania údajov za školstvo.**
- Strany memoranda sa dohodli, že **spoločne vyvinú úsilie na zabezpečenie schválenia navrhovaných zmien v právnych predpisoch** pre transformáciu financovania MŠ a ich bezproblémovú aplikáciu.
- Strany memoranda sa dohodli, že **uskutočnia kroky, ktoré vplynú z prehodnotenia aplikácie zmien podľa odseku 2.**

Trvanie memoranda a spôsob jeho ukončenia

- **Memorandum sa uzatvára na dobu neurčitú.**
- **Memorandum je možné ukončiť písomnou dohodou strán memoranda alebo výpoveďou strany memoranda zaslanej druhej strane memoranda. Výpovedná doba je dva mesiace a začína plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola výpoveď druhej strane memoranda doručená.**

Záverečné ustanovenia

- **Memorandum nadobúda platnosť a účinnosť dňom podpisu oboch strán.**
- **Memorandum je možné meniť a dopĺňať len písomnými a očíslovanými dodatkami.**
- **Memorandum je vyhotovené v dvoch exemplároch, po jednom pre každú stranu memoranda.**

Ďakujem za pozornosť.

Ing. Jana Sládečková, PhD (**24.10.2024**)